

ජීව ඉංජිනේරු විද්‍යාව

මිනිසා අමරණීයවීමට කරන උත්සාහයේ ඉවරයක් තැන. මධ්‍යතන යුගයේ දී විවිධ මිනිසා ක්‍රමවලින් එසේ කිරීමට මිනිසා ගත් උත්සාහය විද්‍යාත්මක ක්‍රම මගින් කිරීමට අද වෙද විද්‍යාව විසින් හාර ගෙන ඇත. මිනිස් සිරුරේ විවිධ සෛල වර්ගවල ක්‍රියාකාරිත්වය හඳුනාගනිමින් අද මෙය ලොව පුරා ජීව විද්‍යාගාර තුළ කෙරෙන බවට වරින් වර ලැබෙන ආර.වී අනුව පෙනීයයි.

අමරණීය නොවී මියයාමට හේතුව හුදෙක් මිනිසා ස්වාභාවිකව වයස්ගතවීමයි. එසේ වයස්ගත වන විට, ඔහුගේ විවිධ අවයව ද වයසට සාපේක්ෂව ක්‍රියාකාරිත්වය අතින් පිරහෙයි. ගෙවිණිය හෝ, අක්‍රිය වූ හෝ සිරුරු කොටස් සඳහා වෙනත් කෙනෙකුගෙන් ලබාගත් සිරුරු කොටස් බද්ධ කිරීම, ඊට වෙද විද්‍යායන් මෙතෙක් සොයාගත් පිළියමයි. ඉන් වික කලකින් හෝ කෙනෙකු ගේ මරණය කල්දීමය හැකි ව ඇත.

ඒ අනුව වෙනත් කෙනෙකුගෙන් උදුරාගත් හෘදයක්, වකුගඩුවක්, කෝතියාවක් හෝ වෙනත් අවයවයක් හෝ රෝගියකුට බද්ධ කිරීම අද ඉතා සුලභ දෙයකි. එහෙත් මෙවැනි බද්ධ කිරීම්වලදී ප්‍රබල ව තැගී ආ ප්‍රශ්නයක් නම් වෙනත් කෙනෙකුගේ අවයව රෝගියා විසින් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ සහ ඉතා පහසුවෙන් ඒවා ආසාදනයට ලක්වීමේ තර්ජනයයි. මීට විකල්පය වූයේ රෝගියා ගේ සිරුරින් ම පටක සහ සෛල ගේන අවශ්‍ය අවයවය නිපදවීමේ හැකියාව සොයා බැලීමයි.

මිනිස් සිරුරේ පවත්නා ස්වාභාවික ප්‍රවණතාවක් නම්, එහි කොටස් ගෙවියන විට හෝ, බිඳීයන විට හෝ ස්වාභාවිකවම ඒවා යළි ලියලා ගැනීමටත්, නිවාරණය කර ගැනීමටත් ඇති ප්‍රතිශක්තියයි. මෙය මැනවින් හඳුනාගත් ඇතැම් වෙද-වරු ඒ ඔස්සේ සිය පර්යේෂණ මෙහෙයවූහ.

ඒ අනුව මිනිස් සිරුරේ සියලුම අවයව විද්‍යාගාරයක් තුළ තව්න තාක්ෂණය උපයෝගී කරගෙන ජීව විද්‍යාත්මක ව නිපදවිය හැකි බව අමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ මැන්ඩ්‍රිසෙට්ස් තාක්ෂණික ආයතනයේ රොබට් ලැන්ගර් නම් ජීව

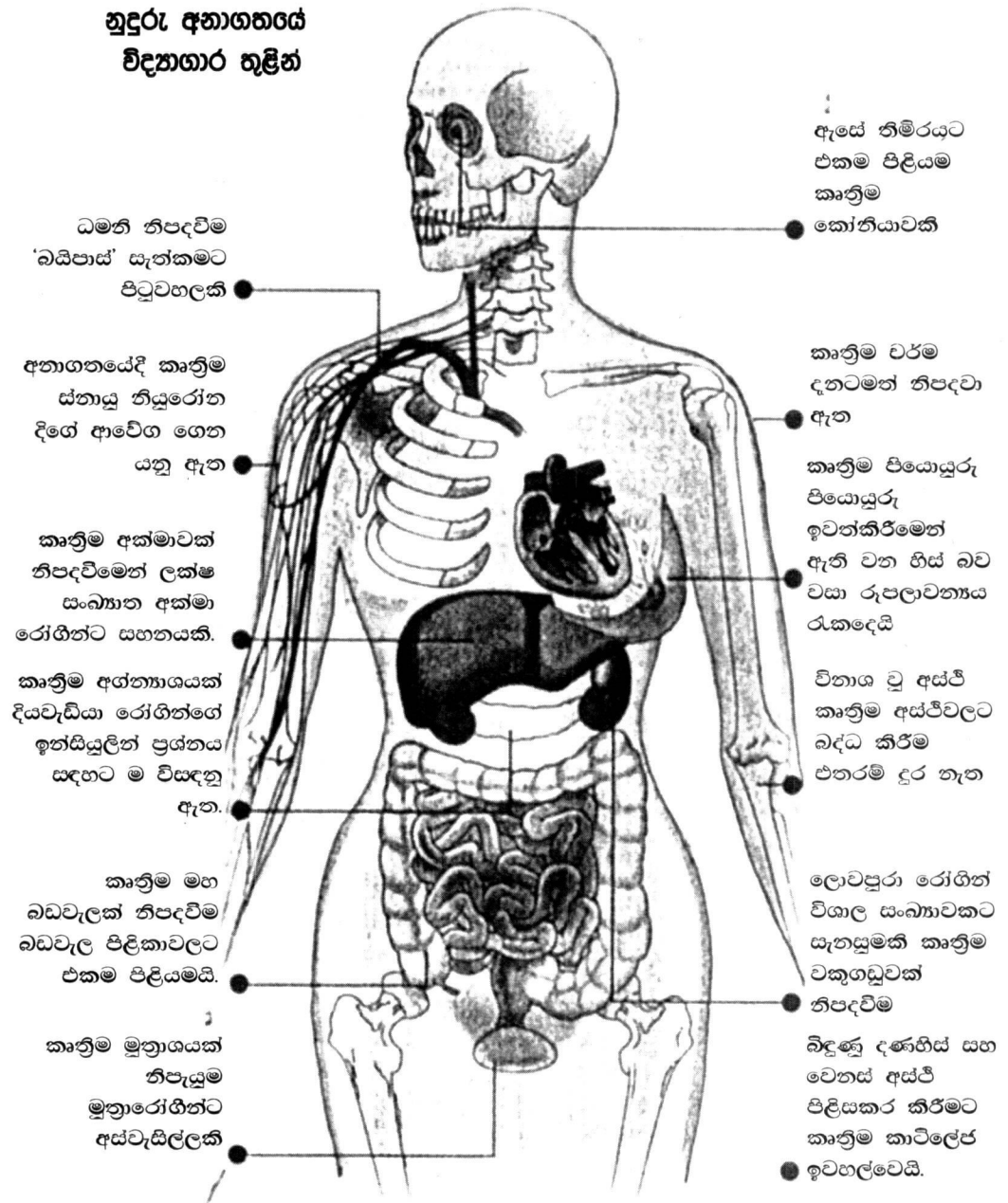
මිනිසා අමරණීය කරන අමතර කොටස් මිනිස් සිරුරෙන්ම

ආර. ඩී. අනපතතු

ඉංජිනේරු විද්‍යායා සිය පර්යේෂණ මගින් ස්ථූට කොට පෙන්වා දී ඇත. 'මූලින් කවුරුත් කීවේ අප කරන්නේ පිස්සු වැඩක් බවයි. ඒත් අපේ පර්යේෂණ දැන් සාර්ථක වෙලා. ඊට හේතුව මිනිස් සිරුර පටක සහ සෛල අපි හොඳින් තේරුම්ගත් නිසයි' ලැන්ගර් 'Discovery' සඟරාවට ප්‍රකාශයක් කරමින් සඳහන් කරයි.

මිනිස් අවයව නොහොත් ඉන්ද්‍රියන් නිපදවීම හුදෙක් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිරිකිරීම වැනි ය. ජීව ඉංජිනේරු විද්‍යායකු මිනිස් අවයවයක් විද්‍යාගාරය තුළ වැඩීමේදී, මූලින් ම කරනුයේ එහි නිවැරදි ස්වරූපය ලබාගැනීමයි. එය ගොඩනැගිල්ලක සැලැස්මක්

නුදුරු අනාගතයේ විද්‍යාගාර තුළින්



- ධමනි නිපදවීම 'බයිපාස්' සැත්කමට පිටුවහලකි
- අනාගතයේදී කාත්‍රීම ස්නායු නියුරෝන දිගේ ආවේග ගෙන යනු ඇත
- කාත්‍රීම අක්මාවක් නිපදවීමෙන් ලක්ෂ සංඛ්‍යාත අක්මා රෝගීන්ට සහනයකි.
- කාත්‍රීම අග්න්‍යාශයක් දියවැඩියා රෝගීන්ගේ ඉන්සියුලින් ප්‍රශ්නය සඳහා ම විසඳනු ඇත.
- කාත්‍රීම මහ බඩවැලක් නිපදවීම බඩවැල පිළිකාවලට එකම පිළියමයි.
- කාත්‍රීම මුත්‍රාශයක් නිපදවීම මුත්‍රාරෝගීන්ට අස්වැසිල්ලකි

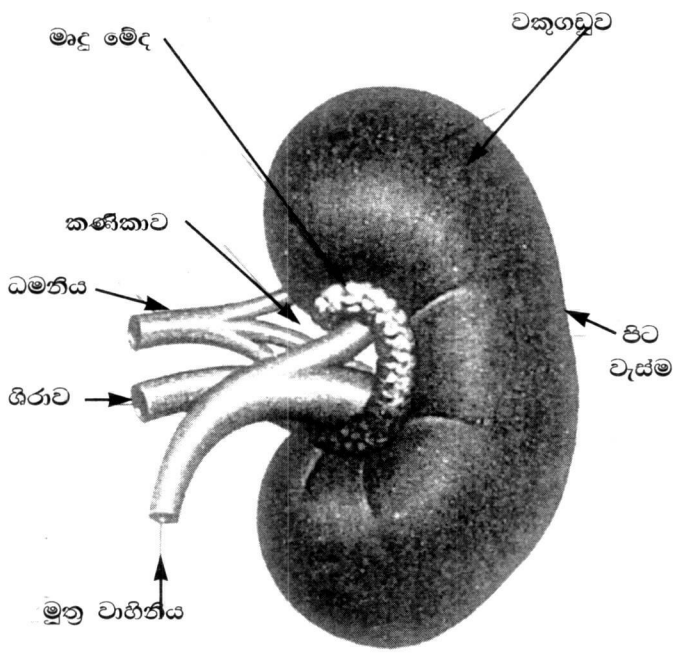
- ඇසේ නිමරයට එකම පිළියම කාත්‍රීම කෝනියාවකි
- කාත්‍රීම වර්ම දහටමත් නිපදවා ඇත
- කාත්‍රීම පියොයුරු පියොයුරු ඉවත්කිරීමෙන් ඇති වන හිස් බව වඩා රුපලාවන්‍යය රැකදෙයි
- විනාශ වූ අස්ථි කාත්‍රීම අස්ථිවලට බද්ධ කිරීම එතරම් දුර නැත
- ලොවපුරා රෝගීන් විශාල සංඛ්‍යාවකට සැනසුමකි කාත්‍රීම වකුගඩුවක් නිපදවීම
- බිඳුණු දණහිස් සහ වෙනස් අස්ථි පිළිසකර කිරීමට කාත්‍රීම කාටිලේජ ඉවහල්වෙයි.

මූලික කටයුතු සාර්ථක වීමෙන් බයිපාස් සැත්කම සඳහා අවශ්‍ය බමනි එක් රැයකින් නිපදවිය හැකි යැයි අදහස් නොකෙරේ. එසේ වුවද නුදුරු අනාගතයේදී එවැනිකක් කිරීමේ හැකියාව අද විද්‍යාඥයන් ලබා ඇති බව මින් සනාථ වන අතර එය නිසැකව ම සිදුවිය හැක්කක් බවට බලාපොරොත්තු ඇති කරයි.

මේ පර්යේෂණ කෙරුණේ අමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ එක් කොතක ය. අනෙක් කොතේ එනම් මිචිගන් විශ්ව විද්‍යාලයේ වෘක්කවේදී ඩේවිඩ් හියුමන් මීට වඩා බලාපොරොත්තු අප තුළ අති කරන කෘත්‍රීම වකුගඩුවක් නිර්මාණය කිරීමේ පර්යේෂණ කර ඇති බව වාර්තාවෙයි.

වකුගඩුවක් තුළින් රුධිරය ගමන් කරද්දී, එය මුත්‍රා මගින් බැහැර කෙරෙන යුරියා පෙර වෙන් කරයි. මෙය ඇමෝනියා සංයුතියකි. හොඳින් ක්‍රියා කරන වකුගඩුවක් යුරියා සමඟ සිනි, ලවණ සහ ජලය ඉවත් කරයි. පසුව මේවා රුධිර පද්ධතියට එක්වෙයි. කොටින්ම මෙහිදී සිදුවන ක්‍රියාවලිය හුදෙක් විෂ සහිත ද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම සහ එලවත් ද්‍රව්‍ය අවශේෂණය කැරගැනීමයි. මෙය කාන්දු පෙරීම (dialysis) යනුවෙන් හැඳින්වෙන අතර මෙම ක්‍රියාවලිය අක්‍රීය වුවහොත් කෙනෙකු විෂ වීමෙන් මියා යා හැකි ය. හියුමස් කළේ එවැනි කාන්දු පෙරහනයකට සමාන කෘත්‍රීම පෙරහනයක් නිපදවීමයි.

මුත්‍ර සිය නිපැයුම සුන්බයන්



වකුගඩුව (වෘක්කය)

විෂයෙහි අත්හදා බලා සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ඇත. එය මිනිසුන් විෂයෙහි කිරීමට ආහාර සහ ඖෂධ පාලනයන්ගේ අවසරය බලාපොරොත්තුවෙන් සිටින මනු, ඒ ලද වහාම වකුගඩු රෝගියකුට බද්ධ කළ හැකි වකුගඩුවක් එම රෝගියාගේ ම සෛලවලින් නිර්මාණය කිරීමට අදහස් කරයි.

මේ අතර උතුරු කැරොලිනාවේ කැරොලිනා වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානයේ ජීව ඉංජිනේරු විද්‍යා ක්ෂේත්‍ර හල්බර් ස්ටැට්ට් කතුන් ගේ පියොසුරු පටක සම්බන්ධයෙන් කරන පර්යේෂණ ද මිනිස්

සෛලවලින් ම කෘත්‍රීම පියොසුරු නිපදවීමේ උත්සාහයකි. මෙය සාර්ථක වුවහොත් පියොසුරු ඉවත් කළ කතුන්ට සිය හැඩය රැකගැනීමට ඒ සඳහා ආගන්තුක වස්තු යෙදීම වෙනුවට සිය සෛල මගින් ම නිපදවාගත් කෘත්‍රීම පියොසුරුවලින් සිය රුපලාවන්‍ය රැකගැනීමේ හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

මේ අයුරින් ලොව පුරා වෛද්‍ය විද්‍යාඥයන් සෛල මගින් සිරුරු අවයව නිපැයීමේ පරීක්ෂණ කරගෙන යන අතර ඒවා අද විවිධ අවස්ථාවල පවතී. එහෙත් ප්‍රශ්නය වී ඇත්තේ විවිධ සිරුරු කොටස්

බලාපොරොත්තුවෙන් අද සිටින රෝගීන්ට ඒවා කවදා ලැබෙදැයි යන්නයි. සංඛ්‍යා ලේඛන අනුව අමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ පමණක් විවිධ සිරුරු කොටස් බලාපොරොත්තුවෙන් 60,000 ක් පමණ පොරොත්තු ලැයිස්තුවල සිටින බවට Discovery සඟරාව ඉඟි කරයි. පර්යේෂණ කෙරීගෙන යන සීග්‍රතාව අනුව සෛල වලින් නිමවූ අවයවයක් නිපදවීමට එතරම් කලක් ගතවිය නොහැකි ය. එසේ වුවද එය සාමාන්‍ය රෝගීන් සඳහා සැකසෙන්නට තවත් කලක් ගත වනු ඇත.

කෙසේ වුවද ලොව පුරා වෛද්‍ය විද්‍යාඥ තුළ ප්‍රමුඛ ලේඛනවල ඇත්තේ මෙම පර්යේෂණයයි. 'අප සෛලවලට කඩා කරනවා' යැයි පවසන ලවෙල් විශ්ව විද්‍යාලයේ ෆ්‍රැන්කොයිස් ඩගර් නම් පටක ඉංජිනේරු විද්‍යාඥයා මෙම කාර්යය අප කවුරුන් සිතනවාට වඩා ඉක්මනින් කරන බවට බලාපොරොත්තු පළ කරයි.

1957 වන විට පොලොව වටා කෘත්‍රීම වන්දිකාවක් වත් යවා නොතිබූ අමෙරිකා එක්සත් ජනපදය 1959 ජූලි මාසය වන විට හදට මිනිසුන් තුන් දෙනෙකු යැවීමට තරම් සිය පර්යේෂණ ඉක්මන් කළ බව අපි දැනිමු. එසේ නම් ඕනෑකමක් ඇත්නම් සෛලවලින් නිම වූ සිරුරු අවයව ද 21 වැනි සියවසේ මුල් භාගයේදී අපට නිසැකව ම බලාපොරොත්තු විය හැකි වේ.

ළමා ප්‍රඥප්තියට 10 වසි සපුරන දා සෑම ළමයකුට ම උප්පැන්නයක්

ළමා අයිතිවාසිකම් ප්‍රඥප්තියට නොවැරදිව මස 20 වැනිදාට දුබලපරක් සැපිරෙයි. එය අනුසමරණය කරමින් උප්පැන්න සහතික සඳහා මෙතෙක් ලියාපදිංචි නොවූ වයස අවුරුදු පහට අඩු ශ්‍රී ලාංකික දරුවන් උප්පැන්න සහතික සඳහා ලියාපදිංචි කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් දියත් වෙයි.

එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදලේ අනුග්‍රහය මත රාජ්‍ය පරිපාලන හා ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ සහයෝගය ද ඇතිව මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙහෙය ආරම්භ කොට තිබේ. උපතට ආරම්භ කොට ඇති පෝලියෝ එන්නත් ලබා දීමේ ප්‍රතිශක්තිකරණ වැඩසටහනට සමානවම උපන් ලියාපදිංචිය පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනීම, පත්‍රගත මස

16 වැනිදාට හෙදි තිබූ මෙම ප්‍රතිශක්තිකරණ වැඩසටහනේදී අවශ්‍ය තොරතුරු එකලස් කෙරුණි. උතුරු නැගෙනහිර ඇතුළු දිවයිනේ සියලු පළාත්වල උපන් ලියාපදිංචිය සිදුකිරීමට තීරණිත ය.

ළමා අයිතිවාසිකම් අතර පළමු අයිතිවාසිකම ලෙස උපන් ලියාපදිංචිය ගණන් ගැනෙන නිසා එසේ ලියාපදිංචි නොවූ දරුවන් ලියාපදිංචි කරවීමට අවකාශ උදකරදීම, එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදලේ අරමුණ වෙයි. උපන් ලියාපදිංචිය පිළිබඳ කොළඹ පැවති මාධ්‍ය හමුවකදී ශ්‍රී ලංකාවේ එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදලේ නියෝජිත කොමිෂන් ග්‍රේෂී මහතා පැවසී ය. ලෝක ළමා ජනගහනයෙන් 40% ක් පමණ සංඛ්‍යාවක් උපන් සඳහා ලියාපදිංචි නොවී

සිටීම බරපතල ගැටළුවක් බව පැවසූ ඒ මහතා මෙසේද කීය. උප්පැන්න සහතිකය සෑම අගයකුට ම අත්‍යවශ්‍ය ලියවිල්ලකි. වැදගත් අවස්ථාවන්ට එය අවශ්‍ය වෙනවා. පුද්ගල හැඳුනුම්පතක් ලබා ගැනීමේදී එය අවශ්‍ය වීම කදිම තිදසුනකි. මේ නිසා ළමා අයිතිවාසිකම් ප්‍රඥප්තියට වසර 10 ක් සැපිරීම මුල්කොට ගෙන උපන් ලියාපදිංචි නොකළ ළමුන් ලියාපදිංචි කිරීම ආරම්භ කළා. රෙජිස්ටර් පෙන්ටල් දෙපාර්තමේන්තුවේ වැඩ බලන රෙජිස්ටර් පෙන්ටල් මිහිඳු රත්නාසක මහතා,

උපතක් ලියාපදිංචි කිරීමට උපන් දිනය, උපන් ස්ථානය, ළමයාගේ නම, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය හා මවගේ නම යන කරුණු පහ පමණක් අත්‍යවශ්‍යයි. ඊට පිකාගේ නම

අවශ්‍යම නැහැ. ප්‍රාදේශීය ලෙක්ෂම්වරුන්ගේ සහ භ්‍රම නිලධාරීන්ගේ සහය ඇතිව උපන් ලියාපදිංචිය නොකළ දරුවන්ගේ විස්තර ලබාගෙන උප්පැන්න සහතික නිකුත් කිරීමට පියවර ගන්නවා. ශ්‍රී ලංකාවේ උපන් ලියාපදිංචි කිරීම පිළිබඳ තොරතුරු අධ්‍යයනය කළා. ඒ 1953, 1967 හා 1980 වසර වලදී. 1953 දී 88.1% කද, 1967 දී 98.7% කද, 1980 දී 98.8% කද බිළිඳු දරුවන්ගේ උපන් ලියාපදිංචිකර තිබුණා.

මෙම මාධ්‍ය සාකච්ඡාවට එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදලේ වැඩසටහන් නිලධාරීන් රෙවිදු තිරුන්ති විජේමන්න මහත්මිය හා රාජ්‍ය පරිපාලන හා ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් එම්. බන්දුසේන මහතා සහභාගී වූහ.